

Suomalaisten matkailu

2011, maaliskuu

Maaliskuussa 2011 suomalaiset matkustivat ulkomaille

Maaliskuussa suomalaisten ulkomailla yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat lisääntyivät 18 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Matkat lisääntyivät erityisesti Espanjaan, jonne matkoja tehtiin 67 000. Espanjan matkojen määrä yli kolminkertaistui verrattuna viimevuoden vastaavaan ajankohtaan. Risteilyt eivät suomalaisia maaliskuussa innostaneet, ja risteilyjen määrä supistuikin 42 prosenttia viime vuoden maaliskuusta. Myös Viroon ja Ruotsiin suuntautuneiden yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määrä väheni 17 prosenttia.

Suomalaisten tekemät yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat maaliskuussa 2011 ja niiden vuosimuutos, ennakkotiedot

	Matkoja maaliskuussa	Vuosimuutos, % 3/2011 - 3/2010	Matkoja tammi - maaliskuussa	Kumulatiivinen vuosimuutos, % 1-3/2011 - 1-3/2010
Kotimaanmatkoja maksullisessa majoituksessa	445 000	-8	1 157 000	1
Mökki- ja vierailumatkat	1 248 000	-1	4 919 000	9
Kotimaanmatkoja yhteensä	1 693 000	-3	6 076 000	8
Ulkomaanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	316 000	18	780 000	2
- Viroon	49 000	-2	139 000	-5
- Ruotsiin	17 000	-43	53 000	-20
- muut maat	250 000	33	587 000	6
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla	90 000	-42	424 000	7
- Viroon	20 000	-38	103 000	3
- Ruotsiin	70 000	-44	322 000	9
Ulkomaanmatkoja yhteensä	406 000	-4	1 204 000	4
Vapaa-ajanmatkoja yhteensä	2 099 000	-3	7 280 000	7

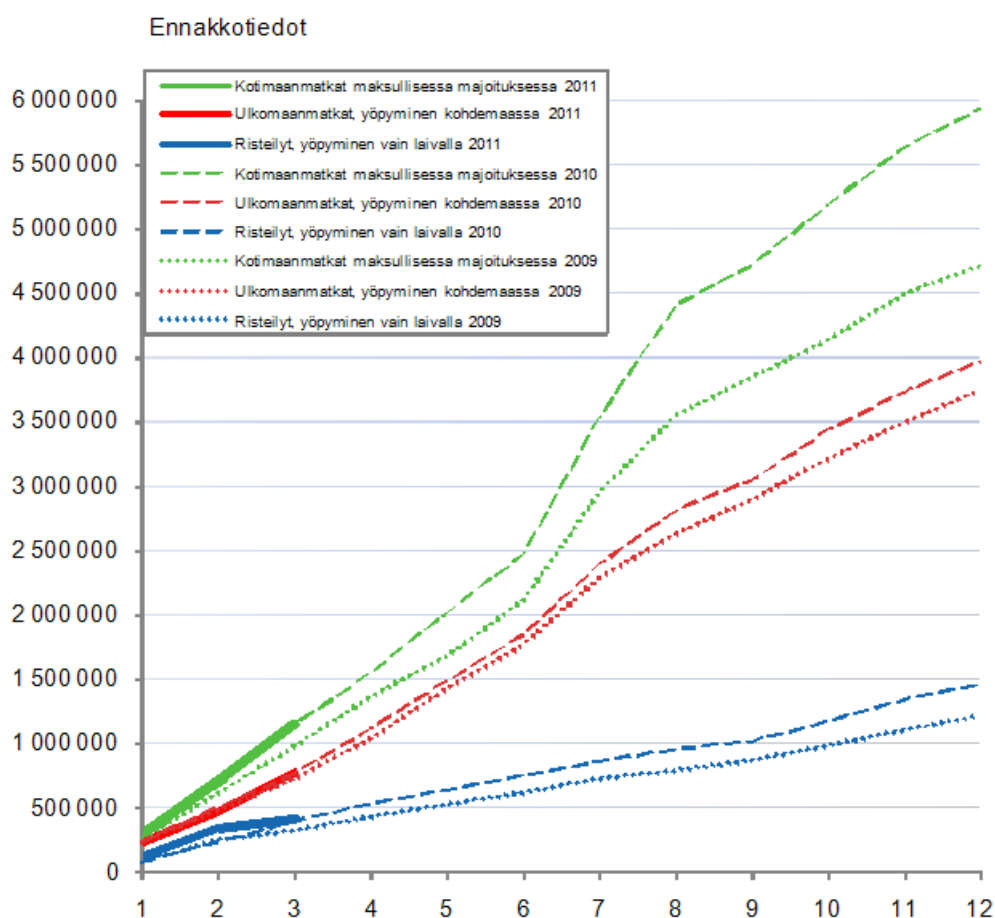
Suomalaiset tekivät maaliskuussa yhteensä 406 000 yöpymisen sisältänyttä vapaa-ajanmatkaa ulkomaille. Matkoja, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa, tehtiin 316 000. Näistä Viroon suuntautui 15 prosenttia ja Ruotsiin 5 prosenttia. Risteilyt, joiden aikana yövytään ainoastaan laivalla, suuntautuivat lähinnä Ruotsiin ja Viroon.

Kotimaassa suomalaiset tekivät 1,7 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa. Tämä on 3 prosenttia vähemmän kuin vastaavana aikana vuotta aiemmin. Suurin osa matkoista, 1,2 miljoonaa, oli ilmaismajoitusmatkoja joko omalle mökille, sukulaisten tai tuttavien luokse tai matkalla käytettiin muuta ilmaista majoitusta.

Ennakkotiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin huhtikuussa 1 410 Suomessa asuvaa 15–74-vuotiasta henkilöä.

Lopulliset vuositiedot Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Suomalaisten vapaa-ajanmatkat, kumulatiivinen kertymä kuukausittain 2009–2011, ennakkotiedot

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa maaliskuussa 2011, suosituimmat kohdemaakunnat.....	4
Liitetaulukko 2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille maaliskuussa 2011, suosituimmat kohdemaat	4
Liitetaulukko 3. Kotimaan vapaa-ajanmatkat tammi-maaliskuussa 2011	4
Liitetaulukko 4. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille tammi-maaliskuussa 2011	6
Liitetaulukko 5. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat (pl. mökki- ja vierailumatkat) tammi-maaliskuussa 2000-2011	7
Laatuseloste.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa maaliskuussa 2011, suosituimmat kohdemaakunnat

Kohdemaakunta	Matkoja maaliskuussa	
	Yhteensä	%
Matkat yhteensä	445 000	100
Lappi	89 000	20
Pohjois-Pohjanmaa	63 000	14
Uusimaa	60 000	14
Pirkanmaa	46 000	10
Varsinais-Suomi	29 000	6
Kainuu	26 000	6
Pohjois-Karjala	26 000	6
Pohjois-Savo	23 000	5
Etelä-Pohjanmaa	20 000	5
Keski-Suomi	17 000	4
Päijät-Häme	11 000	3
Etelä-Savo	11 000	3

Liitetaulukko 2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille maaliskuussa 2011, suosituimmat kohdemaat

Kohdemaat	Matkoja maaliskuussa	
	Yhteensä	%
Matkat yhteensä	316 000	100
Espanja	67 000	21
Viro	49 000	15
Saksa	34 000	11
Ruotsi	17 000	5
Britannia	17 000	5
Ranska	12 000	4
Thaimaa	12 000	4
Sveitsi	11 000	4

Liitetaulukko 3. Kotimaan vapaa-ajanmatkat tammi-maaliskuussa 2011

	Matkat maksullisessa majoituksessa		Matkat omalle mökille		Vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luokse	
	Matkoja	%	Matkoja	%	Matkoja	%
Matkat yhteensä	1 157 000	100	812 000	100	4 109 000	100
Matkan tehneiden sukupuoli						
mies	642 000	55	504 000	62	1 901 000	46
nainen	515 000	45	308 000	38	2 207 000	54
Matkan päättymiskuukausi						
tammikuu	293 000	25	311 000	38	1 521 000	37
helmikuu	419 000	36	283 000	35	1 556 000	38
maaliskuu	445 000	38	217 000	27	1 031 000	25
Kohdemaakunta						
Uusimaa	204 000	18	62 000	8	871 000	21
Varsinais-Suomi	96 000	8	45 000	6	317 000	8
Satakunta	11 000	1	34 000	4	198 000	5
Kanta-Häme	22 000	2	48 000	6	141 000	3
Pirkanmaa	130 000	11	43 000	5	418 000	10
Päijät-Häme	22 000	2	37 000	5	157 000	4
Kymenlaakso	..	..	31 000	4	132 000	3
Etelä-Karjala	..	..	34 000	4	122 000	3
Etelä-Savo	23 000	2	96 000	12	172 000	4
Pohjois-Savo	89 000	8	48 000	6	249 000	6
Pohjois-Karjala	45 000	4	51 000	6	169 000	4
Keski-Suomi	93 000	8	53 000	7	291 000	7
Etelä-Pohjanmaa	29 000	2	17 000	2	147 000	4
Pohjanmaa	11 000	1	..	..	82 000	2
Keski-Pohjanmaa	..	..	..	..	59 000	1
Pohjois-Pohjanmaa	144 000	12	71 000	9	314 000	8
Kainuu	51 000	4	34 000	4	82 000	2
Lappi	165 000	14	91 000	11	171 000	4
Ahvenanmaa	..	..	..	..	17 000	0

Liitetaulukko 4. Yöpyymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille tammi-maaliskuussa 2011

	Pitkät matkat, väh. 4 yöpymistä		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä		Yhteensä	
	Matkoja	%	Matkoja	%	Matkoja	%
Matkat yhteensä	503 000	100	277 000	100	780 000	100
Matkan tehneiden sukupuoli						
mies	268 000	53	169 000	61	437 000	56
nainen	234 000	47	108 000	39	342 000	44
Matkan päättymiskuukausi						
tammikuu	160 000	32	74 000	27	234 000	30
helmikuu	138 000	27	92 000	33	230 000	29
maaliskuu	205 000	41	112 000	40	316 000	41
Kohdemaat						
Pohjoismaat	28 000	6	48 000	17	77 000	10
Ruotsi	11 000	2	42 000	15	54 000	7
Tanska	..	..	..	..	12 000	2
Venäjä ja Baltia	28 000	6	159 000	57	187 000	24
Viro	11 000	2	128 000	46	139 000	18
Venäjä	..	..	17 000	6	25 000	3
Liettua	..	..	14 000	5	17 000	2
Etelä-Eurooppa ja Kanarian saaret	199 000	40	11 000	4	210 000	27
Espanja ja Kanarian saaret	165 000	33	..	..	173 000	22
- Kanarian saaret	133 000	26	..	..	133 000	17
- Manner-Espanja	29 000	6	..	..	37 000	5
Italia	12 000	2	..	..	14 000	2
Portugali	17 000	3	..	..	17 000	2
Itäisen Välimeren maat	20 000	4	..	..	20 000	3
Länsi-Eurooppa	85 000	17	51 000	18	136 000	17
Britannia	..	..	14 000	5	23 000	3
Ranska	17 000	3	..	..	23 000	3
Saksa	26 000	5	22 000	8	48 000	6
Sveitsi	14 000	3	..	..	19 000	2
Afrikka	37 000	7	..	..	37 000	5
Egypti	23 000	5	..	..	23 000	3
Aasia ja Oseania	68 000	13	..	..	73 000	9
Thaimaa	43 000	8	..	..	45 000	6
Amerikka	32 000	6	..	..	32 000	4
Yhdysvallat	20 000	4	..	..	20 000	3

**Liitetaulukko 5. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat (pl. mökki- ja vierailumatkat)
tammi-maaliskuussa 2000-2011**

	Matkoja, 1000											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vapaa-ajanmatkat yhteensä	1 936	1 897	1 804	1 689	1 770	1 942	1 837	1 931	2 241	2 030	2 310	2 387
Kotimaanmatkat maksullisessa majoituksessa	802	873	797	802	828	905	884	999	1 104	980	1 145	1 157
lyhyet matkat, 1-3 yötä	601	644	576	540	585	603	633	757	777	690	848	870
pitkät matkat, vähintään 4 yötä	201	229	221	262	243	302	251	242	327	290	297	287
Ulkomaanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	483	459	502	413	489	622	555	578	710	728	767	780
lyhyet matkat, 1-3 yötä	145	132	184	129	122	186	145	142	177	200	262	277
pitkät matkat, vähintään 4 yötä	338	327	318	284	368	435	410	437	533	528	505	503
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla	651	565	505	474	453	415	399	353	427	322	398	424

Laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä Suomen Pankin maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) mukaisesti.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Osohenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–74-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, WTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus käsittää kaksi erillistä tutkimusta. Toinen on kuukausittain tehtävä matkatutkimus, jossa tiedustellaan koti- ja ulkomaanmatkojen lukumääriä ja matkojen ominaisuuksia kuvaavia tietoja, ja toinen on kerran vuodessa tehtävä ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määriä. Tutkimukset ovat otospohjaisia puhelinhaastattelututkimuksia, joissa käytetään tietokoneavusteisia haastattelulomakkeita.

Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään kunkin kuukauden alusta 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammi–helmikuussa. Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekevät haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–74-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodessa yhteensä 26 400 henkilöä. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Otoskoko on kuukaudessa 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Matkustaneita henkilöitä koskevan vuositutkimuksen otoskoko on 2 150–2 400 henkilöä eli se vaihtelee jonkin verran vuosittain. Vuositutkimus tehdään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen liitännäistutkimuksena. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Matka- ja vuositutkimuksen vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle.

Vuositutkimuksessa painokertoimet lasketaan sukupuolen mukaan siten, että tilastovuotta edeltävän vuoden lopun 15–74-vuotiaiden naisten ja miesten väestömäärät jaetaan saatujen haastatteluiden eli vastanneiden

kohdehenkilöiden vastaavilla määrillä. Matkatutkimuksessa menetellään vastaavalla tavalla, mutta painokertoimet lasketaan erikseen kunkin haastattelukuukauden aikana saadulle aineistolle.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivamatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivamatkat.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 33 prosenttia ja matkustaneita henkilöitä koskevan vuositutkimuksen keskimäärin 24 prosenttia.

Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Tulokset esitetään tuhannen tarkkuudella ja alle 10 000 olevat lukumäärät merkitään epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ennakollisia kuukausitietoja matkojen määristä julkaistaan 4–5 viikon kuluessa tilastokuukauden päättymisestä.

Lopulliset vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Ennakolliset kuukausitiedot matkojen määristä ovat nähtävillä Tilastokeskuksen Internet-sivuilla.

Lopulliset vuositiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Lisäksi vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisällölliset ja menetelmälliset muutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Tiedonkeruussa tapahtuneen muutoksen takia luvut vuodesta 2010 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoiset edeltäviin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (WTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat hyvinkin vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä on tehty aina vuodesta 1991 lähtien työvoimatutkimuksen yhteydessä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Rajahaastattelututkimus selvittää puolestaan Suomessa käyvien ulkomaisten matkailijoiden määrää, ulkomaisten matkailijoiden motiiveja tulla Suomeen ja heidän rahankäyttöään Suomessa oleskelun aikana. Rajahaastattelututkimuksen raportit ovat luettavissa Matkailun edistämiskeskuksen Internet-sivuilla. Rajahaastattelututkimus on Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) ja Tilastokeskuksen yhteistyöhanke.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa.

Lisätietoja

Taru Tamminen (09) 1734 2243

Ritva Tikkanen (09) 1734 3300

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus